

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА

ОЛИМПИАДА „ЗНАМ И МОГА” ЗА IV КЛАС областен кръг - 2013 г.

ТЕМА: БОГАТСТВАТА НА БЪЛГАРИЯ

Мило дете,
Добре дошло на областния кръг на олимпиадата „Знам и мога”.
Подготвили сме за теб **12** интересни задачи.
Прочети внимателно условието на всяка от тях.
Приятна работа!

Задача 1.

На Панаира на книгата четвъртокласници купили сборник с български легенди. В него открили легендата „Неверница Арда”. Прочети легендата.

Провикна се Южнякът на връх Стара планина, та небето прокълнтя:

– Ставайте, посестрими, Бялото море на гости ви кани!

Втурнаха се на път три реки, три сестри – Тунджа, Арда и Марица – към Бялото море.
Замръкнаха, умориха се, спряха да си починат, да нощуват.

– Чуйте ме, сестрици – рече им Марица, най-старата, най-умната, – която утре първа се пробуди, и другите да викне, дружно път да поемем!

Ала неверница Арда, най-малката, най-хитрата, не мигна, не заспа. Почака да мине полунощ, вдигна се скришом от другите и припна надолу – първа да стигне Бялото море.

Съмна се, огря слънце, пробудиха се Тунджа и Марица, гледат – няма Арда!

Разлюти се река Марица, извиси глас, прокълна я:

– Първа си тръгнала, последна да стигнеш, сестро невернице!

Втурна се Тунджа надолу през зелените ливади, под орехови сенки и гюлови (*розови*) градини чак до Странджа планина.

Проточи се тиха Марица по широкото Тракийско поле между тополи и оризища и жълти златокласи ниви. Тече, отминава – тиха и кротка.

На третия ден се срещнаха край Одрин двете реки, двете сестри. Прегърнаха се и отминаха към Бяло море.

А от луда Арда ни вест, ни помен! Сполетя я сестрината клетва, препречи ѝ се пътят. Вдигнаха се пред нея усойни (*тъмни и влажни*) Родопи – вие се Арда, вие и преплита ту горе до небето, ту дълбоко вдън земя. Блъска се Арда през скали и урви; шуми, пени се и беснее;

налита върху села и градове.

На петия ден чак огря небето над нея.

Мътна, сърдита е Арда, шуми и блъска високи брегове. А Тунджа и Марица на подбив (подигравка) я посрещат:

– Ела, ранобуднице, невернице! Ела да отдъхнеш на сестрини скути, че дълъг път ни чака – на гости на Бялото море ще идем...

по Георги Райчев

А) От подчертаните в текста глаголи избери подходящи за всеки от въпросите и ги запиши.

Какво сякаш виждам? _____

Какво сякаш чувам? _____

Б) Разгледай илюстрацията към легендата, нарисувана от Николай Енчев, и потърси в изреченията думите и изразите, които показват Арда като нетърпелива девойка. Подчертай ги.

*Ала неверница Арда, най-малката,
най-хитрата, не мигна, не заспа.*

*Почака да мине полунощ, вдигна се
скришом от другите и припна надолу –
първа да стигне Бялото море.*

В) От съществителните имена образувай прилагателни имена, за да откриеш какво преживяват героите.

ГНЯВ _____

нетърпение _____

радост _____

спокойствие _____

недоволство _____

Задача 2.

Марица нарича малката си сестра „неверница“. Дали Арда заслужава това? Запиши своето мнение.

Задача 3.

В преразказ на откъс от легендата са допуснати правописни грешки. Подчертай думите с правописни грешки и ги запиши правилно.

Фтурнали се към бяло море трите реки, трите сестри. Замръкнали оморени и спрели да пренощуват. Тогава Марица предложила, която от тях първа се сабуди, да повика и другите, за да поемат заедно по своя път.

Арда, най-малката, най-хитрата, не зъспала цяла нощ. Сутринта станала първа и припнала сама надоло.

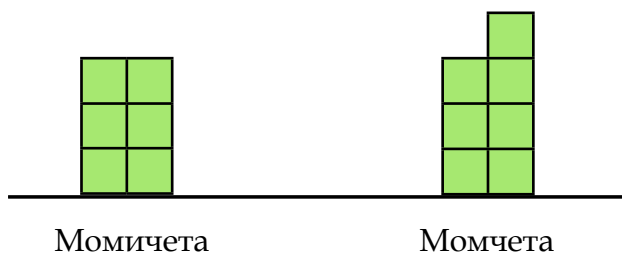
Задача 4.

В празника „Ние сме богатството на България“ участват _____ момичета, които са с _____ от момчетата. Колко деца общо участват в празника?

А) Използвай схемата и допълни условието на задачата.

Брой участници в празника

Легенда:

- 50 деца

Б) Реши задачата.

Задача 5.

Трима от лекоатлетите на празнично спортно състезание са близо до финала. Първото място ще спечели този, чиято задача може да се реши най-бързо. Отбележи с ✓ кой е победителят.

Иво

$$38\,562 + 2 \cdot 163$$

Тодор

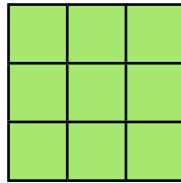
$$22\,415 + (45\,600 - 22\,415)$$

Симеон

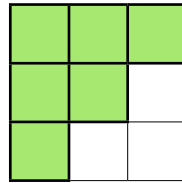
$$8\,260 - 3\,950$$

Задача 6.

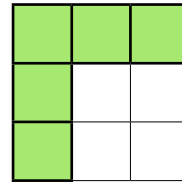
Най-малките участници в празника „Ние сме богатството на България“ ще се състезават на 3 площадки.

Площадка 1

Площадка 2

Площадка 3

Вярно ли е, че:

А) Има площадка с най-голяма обиколка.

Б) Има площадка с най-малка обиколка.

В) Трите площадки са с различна обиколка.

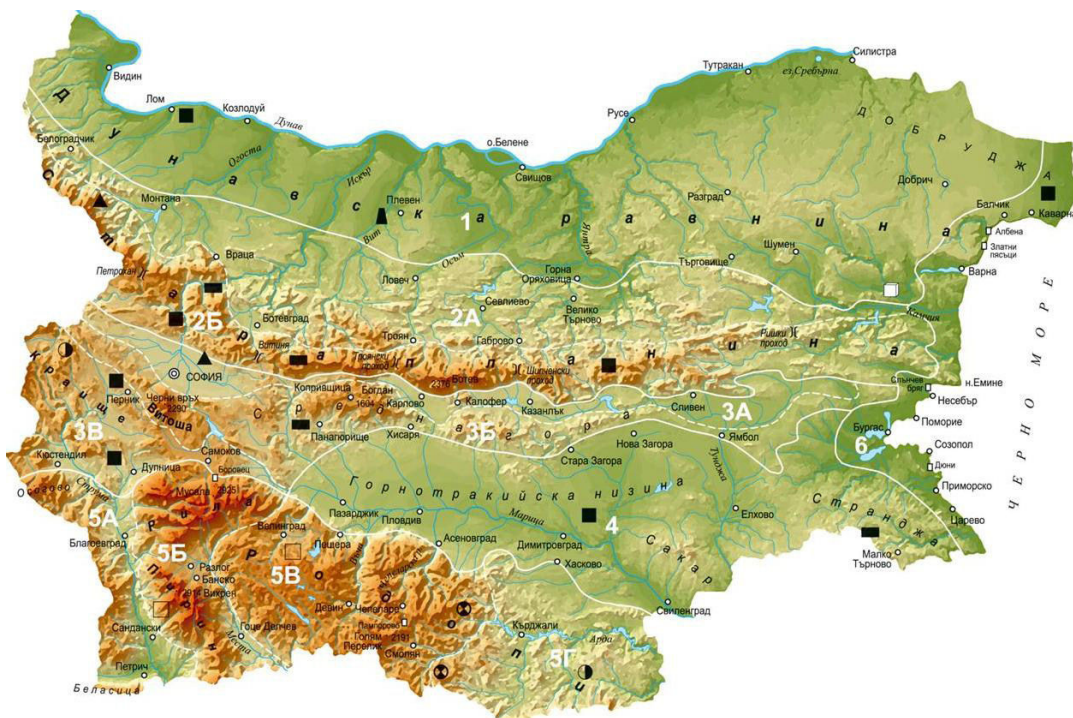
да	не
да	не
да	не

Задача 7.

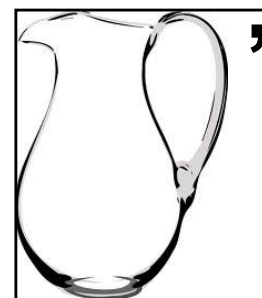
Езерото Сребърна е едно от богатствата на България, включено в Списъка на паметниците на световното културно наследство и природните забележителности на ЮНЕСКО.

А) С помощта на географската карта определи местоположението на езерото и допълни пропуснатите думи в изречението:

Езерото Сребърна е разположено на 16 километра западно от град _____ и на 2 километра южно от река _____.

Б) Реши ребуса, за да откриеш названието на една защитена птица от резервата „Сребърна“, включена в Червената книга на България.

В) Огради с кръгче буквата под логото на резервата „Сребърна“.

а

б

в

Задача 8.

За проект, свързан с животинския свят в резервата „Сребърна“, ученици потърсили информация в интернет и обобщили резултатите в таблица.

А) Разпредели по групи обитателите на резервата.

бозайници	степна скачаща мишка
птици	
влечуги	
земноводни	
риби	

степна скачаща мишка
 каракуда
 воден плъх
 смок мишкар
 жаба дървесница
 шипобедрена костенурка
 ням лебед
 малка белочела гъска
 щука

Б) Вярно ли е, че всички животни в таблицата НЕ са безгръбначни?

да	не
----	----

Задача 9.

През 1980 г. римският папа провъзгласява св. св. Кирил и Методий за светци-покровители (защитници) на цяла Европа. Реши задачите за богатството, сътворено от тях.

А) Сравни писмените знаци в изображенията и открий коя от азбуките е по-близка до съвременната българска азбука. Постави ✓ в квадратчето пред верния отговор.

ⲠⲨⲞⲩⲟⲛⲏⲛⲏⲛⲏⲛⲏⲛⲏⲛⲏ
 Ⲟⲩⲟⲛⲏⲛⲏⲛⲏⲛⲏⲛⲏⲛⲏⲛⲏ
 Ⲟⲩⲟⲛⲏⲛⲏⲛⲏⲛⲏⲛⲏⲛⲏⲛⲏ
 Ⲟⲩⲟⲛⲏⲛⲏⲛⲏⲛⲏⲛⲏⲛⲏⲛⲏ
 Ⲟⲩⲟⲛⲏⲛⲏⲛⲏⲛⲏⲛⲏⲛⲏ

АБВГДЕЖЗИІНК
 ЛМНОПРСТѠФ
 ХЦШЩЪЫЬ
 ЪЮЯѦѧѨѩѪ
 ѤѦѧѨѩѪ

Б) Открой в кои страни най-напред е пренесено славянското писмо от древна България.

Р	_	_	_	Я
---	---	---	---	---

С	_	Р	_	_	Я
---	---	---	---	---	---

В) Избери думи и изрази, с които се допълват изреченията, като запишеш номерата им на съответните места, за да разбереш как е създадено книжовното богатство.

- ① книжовни школи; ② обучили; ③ славянски страни; ④ проповядвали

1. В България Климент и Наум много ученици и християнството на разбираем език.
2. Създали , където преписвали и превеждали книги.
3. По-късно започнали да разпространяват в други преведените книги.

Задача 10.

Обясни защо книжовността е едно от богатствата на България.

Задача 11.

Постави еднакви цифри на изображенията и названията на богатства на България, които те представят.

Наследство от древните българи	Редки видове животни и птици	Наследство от древните траки	Редки видове растения	Създадени творби от писатели, художници, композитори
○	○	○	○	○
○	○	○	○	○
 		 		

Задача 12.

Попълни кръстословицата с дадените думи.

народ, природа, история, фолклор, писменост, занаяти, легенди, изкуство

					Б	Ъ	Л	Г	А	Р	И	Я
					О							
					Г							
					А							
					Т							
					С							
					Т							
					В							
					А							